

Balneoterapie aktivuje léčivý potenciál v organismu

Balneologie je svébytný medicínský obor, který má v Evropě tradici již od starověku. Dokonce i japonskou balneologickou školu pomáhali po druhé světové válce zavádět právě balneologové vzeší ze střeoevropského lázeňství, jak ho známe u nás a v Německu. Balneologie během historie zažívala období svého rozkvětu i úpadku, a to v souvislosti s rozvojem ostatních medicínských oborů.

Zatímco většina ostatních medicínských oborů se vysoce specializuje a je úzce spojena s technickými, farmakologickými a genetickými léčebnými technologiemi, zůstává obor rehabilitace, fyzikální medicíny a balneologie zcela jednoznačně holistický. Bere v potaz jak strukturální či patofyziologické příčiny zdravotních potíží, tak i jejich zpracování na úrovni regulací, které současná věda často dosud nebyla schopna postihnout. Dobře léčený pacient není pro léčebnou rehabilitaci pasivním konzumentem ošetřování, ale aktivním spolutvůrcem ozdravného procesu. Balneoterapie aktivuje léčivý potenciál v samotném organismu.

Mezi balneologickými zdravotnickými zařízeními náleží významné postavení při léčení bolestivých stavů pohybového aparátu prvním radioaktivním lázním světa – Léčebným lázním Jáchymov.

Nejen koupele a minerálka

Jak vypadá schéma léčby pro pacienty s revmatickými chorobami pohybového aparátu v Léčebných lázních Jáchymov? Prvním krokem je aktivace vnitřních biologických rezerv pacienta. Chronické autoimunní onemocnění pacienta vyčerpává, jeho organismu se nedostává energie na regeneraci kloubních tkání a potlačení zánětu. Jáchymovský léčebný přírodní zdroj – radonová voda – má tu unikátní vlastnost, že dokáže tělu dodat potřebnou energii, a to prostřednictvím měkkého ionizujícího záření alfa. Pacientovy vnitřní systémy, které mají za úkol potlačovat záněty, opravovat poškozené struktury nukleových kyselin a následně i tkáňové defekty, snižovat bolest, se tak aktivují.

Druhým krokem je nastolení homeostázy a diurnálních (24hodinových) rytmů v organismu. Spánek a bdění, odpočinek a aktivita, příjem potravy a klid na trávení, pitný režim na straně jedné a vylučování moči a potu na straně druhé – to vše musí mít řád, který zajišťuje takzvaný lázeňský režim.

Třetím krokem je odstranění hyperpatie (přecitlivělosti na nepříjemné podněty jako bolest či jiné stresující faktory). S hyperpatii lze bojovat přímo „skupinovým nasazením“ v patientské skupině.

Začtvrté je naším úkolem léčit pacientova skutečná revmatická onemocnění. Cílenou fyzikální terapií, jako je elektroterapie v širším slova smyslu, teploterapie nebo kryoterapie chladem, biostimulace laserem nebo magnetickým pulzním polem a dalšími procedurami snižujeme lokální bolestivost, otoky a záněty struktur pohybového aparátu, zlepšujeme prokrvení a výživu tkání a podporujeme jejich regeneraci.

Pátým úkolem se stává náhlá potřeba pacienta udělat něco s celkovou kondicí. Bolesti polevily a pacient se chce hýbat. Dopřejeme mu proto přiměřený kondiční trénink vedený zkušenými fyzioterapeutkami.

V této fázi lázeňského léčení často vystoupí do popředí některá vedlejší zdravotní porucha. Dokud byl pacient bolestivý a depresivní, chodil jen pomalu, nyní se chce rozběhnout – klouby už nebolí, ale ozve se srdce nebo ucpané cévy na dolních končetinách, dechová nedostatečnost. Také těmto funkcím je třeba dopřát dostatečnou regeneraci. V sortimentu našich procedur jsou i takové, které cévní systém cíleně trénují a zlepšují – například uhličitě suché koupele nebo plynové injekce, biolampa, inhalace, klimatická léčba v solné jeskyni.

Příklady indikace radonové balneoterapie v Jáchymově

- degenerativní choroby pohybového aparátu – artrózy, spondylartrózy
- chronické zánětlivé choroby pohybového ústrojí
- stavy po operacích a úrazech pohybového aparátu včetně páteře a periferních nervů
- vybraná onemocnění periferních nervů
- vybraná autoimunní onemocnění pojiva
- poruchy prokrvení, dystrofie, popáleniny a omrzliny v reparační fázi, kožní defekty při zánětech krevních cév
- vybrané komplikace diabetes mellitus
- posílení ve stáří a rekonvalescenci a další

Jáchymovská radonová balneoterapie

Jáchymov byl od středověku pověstný těžbou stříbra, ale současně v té době byla známa i uranová ruda, tehdy nazývaná Pech-blende – smolinec. Radioaktivitu smolince objevili manželé Curieovi právě v jáchymovské rudě.

V roce 1912 byl v Jáchymově otevřen luxusní lázeňský hotel Radium Palace, architektonický bratr karlovarského Puppů. Tak začala sláva jáchymovského lázeňství. Dnes pokračuje v balneologické tradici akciová společnost Léčebné lázně Jáchymov s ubytovací kapacitou 1200 lůžek a balneoprovozy pro komplexní lázeňskou a rehabilitační péči s obratem kolem 17 tisíc pacientů ročně.

Léčebným médiem je přírodní, středně mineralizovaná radonová minerální voda hydrogenuhličitanosodného typu se zvýšeným obsahem fluoridů, termální (vlažná), hypotonická. Je čerpána ze 12. patra bývalého uranového a stříbrného dolu Svornost v Jáchymově. Radonová lázeňská léčba v Jáchymově je pod dozorem Státního ústavu pro jadernou bezpečnost České republiky a odpovídá normám Evropské unie.

Kvalita jáchymovské radonové vody, tedy jedinečná aktivita jejích zdrojů od 5 do 19 kBq/l, umožňuje dosahovat žádoucích biologických pochodů v lidském organismu formou koupelí. Radonová koupel je pouze terapeutickým médiem, vlastní biologické aktivity vyvolává v organismu záření alfa, které je radonem emitováno. Pokud je záření aplikováno v malých dávkách po určitou delší dobu, tak jak je tomu při radonové balneoterapii, převažují

pochody reparační – hojení ran, regenerace tkání, tšení zánětů a bolestí. Je doloženo výzkumy, že malé dávky záření před aplikací antigenu zvyšují protilátkovou odpověď.

Klinické změny v důsledku balneoterapie nastupují asi po 14 dnech a pokračují dalších 4–6 týdnů, poté nastává u chronických pacientů fáze relativního vymizení příznaků onemocnění trvajících 8–10 měsíců. Objektivní klinické aspekty jsou především redukce otoků kloubů, uvolňování rozsahu hybnosti, normalizuje se periferní prokrvení, zlepšuje se regenerace poškozených nervových kořenů i periferních nervů po úrazech a dalším. V subjektivním hodnocení pacientů dominuje výrazný a dlouhotrvající ústup bolestí, zlepšení celkové kondice ve smyslu pohyblivosti a soběstačnosti, možnost zcela vysadit nebo podstatně redukovat chronickou farmakoterapii nesteroidními antirevmatiky. V mnoha doložitelných případech byla díky balneaci dokonce odložena nebo zcela odvolána již plánovaná totální endoprotéza nosného kloubu.

Balneologie jako interdisciplinární obor

Balneologové se starají o pacienty s mnoha diagnózami a není možné, aby žili na izolovaném lázeňském ostrůvku uprostřed moře ostatní medicíny. Proto mají v Léčebných lázních Jáchymov a. s. již dvacetiletou tradici odborné medicínské konference, kde přednášejí přední odborníci. Tak tomu bylo i na XX. Konferenci rehabilitační, fyzikální a balneo medicíny Jáchymov 2010, která se konala 15.–16. 1. 2010. ■ Plné znění textu a literatura viz www.sanquis.cz.